

Advokát Zdeněk Koudelka: Cenzura webů a správní soudy

- CZ24 News | 11. února 2023

ČESKO: Rozsudek Nejvyššího správního soudu z 20. 1. 2023, 4 As 206/2022-108, potvrdil rozsudek Městského soudu v Praze, který odmítl žalobu proti tomu, že Vojenské zpravodajství doporučilo zablokování některých vládě nepohodlných webů.

Důvodů pro odmítnutí bylo více. Za zásadní z ústavního pohledu považují, že soudy odmítly žalobu mimo jiné z důvodu, že Vojenské zpravodajství zablokování webů jen doporučilo, což hodnotí jako nezávazný podnět, nikoliv závazný pokyn. I když odpůrce cenzurního zásahu proti vládě nepohodlným webům rozsudek nepotěšil, na všem špatném, lze najít něco dobrého. Pozitivní je, že vyloučením odpovědnosti Vojenského zpravodajství a Ministerstva obrany, zůstává černý Petr odpovědnosti sdružení CZ.NIC a mobilním operátorům, které vypnutí webu provedly. Chtěli vládě zapatolízat cenzurou vládě nepohodlných webů, a teď zůstali v odpovědnosti za tento krok sami. Prostě jako Miloš Jakeš – kůl v plotě. Nesou právní a z toho plynoucí finanční odpovědnost.

Ovšem je správné, že z toho spoluviník cenzury Vojenské zpravodajství vyklouzne? Doporučení podle soudu není pokynem, takže prý o nezákonný zásah státu nejde. Ovšem soudy ignorují vládou vyvolanou atmosféru, kde předseda vlády nepravdivě tvrdil, že jsme ve válce, byť válka naším státem vyhlášena nebyla. V daném válečnickém ryku premiéra i vlády si adresát mohl vyložit doporučení vojenské složky jako mocenský pokyn.

Ústava stanoví, že státní moc lze vykonávat jen na základě zákona. Tento princip se vztahuje na celou vrchnostenskou činnost státu při výkonu státní moci. Stát nemůže činit ve vrchnostenské oblasti, co chce. Je-li zakázán cíl, je zakázána i cesta k tomuto cíli. Pakliže stát nemůže vydat rozhodnutí o popravě, nemůže o smrt člověka požádat či ji doporučit nějaké společnosti VRAŽDY S.R.O.

Stát, který má ústavně zakázanou cenzuru, nemůže cenzurní zásah doporučovat. A přesto tak Vojenské zpravodajství učinilo a správní soudnictví nezasáhlo. A kdyby Vojenské zpravodajství doporučilo zabití člověka, řekl by Nejvyšší správní soud také: to nás nezajímá, to bylo jen doporučení. Ale může něco takového stát doporučovat? A když Vojenské zpravodajství požádá dodavatele elektřiny, aby vládě nepohodlné reptaly odpojili od elektřiny, i to správní soudnictví pokryje tak, že žalobu odmítne?

Vypnutí vládě nepohodlných webů byl nezákonný zásah na doporučení státu porušující ústavní zákaz cenzury. Navíc šlo o zásah vojenské složky do vnitřních poměrů ve státě, když vojsko je primárně určeno k obraně země proti vnějšímu nepříteli, ne k omezování svobod a práv občanů uvnitř státu. Jde o nebezpečný zásah armádní složky do politického života ve státě, který nepřekvapí v jižní Americe, ale ve střední Evropě není zvyklostí. Projde-li Vojenskému zpravodajství a Ministerstvu obrany takové zneužívání armádních složek ve vnitřní politice státu, bude se opakovat.

Podíváme-li se do historie, pak by Nejvyšší správní soud možná zasáhl proti odvozu Karla Havlíčka Borovského do Brixenu, pokud by to výslovně nařídilo vídeňské Ministerstvo vnitra. Pokud by o to však jen požádalo nějakou bezpečnostní agenturu či by ji to doporučilo, tak by to v tom soud zneužití moci neviděl. To je rezignace na účinnou soudní ochranu a funkci správního soudnictví jako hradby proti zneužívání vládní moci. Soud posvětil cestu k doporučením mocenského aparátu, jak zasáhnout

proti vládě nepohodlným a nepodvolným.

AUTOR: Zdeněk Koudelka